

**Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені
Василя Стефаника»**

Навчально-науковий юридичний інститут

**Програма
дисципліни вільного вибору студента
«Кримінально-виконавче право»
(ОКР «Бакалавр»)**

**Галузь знань 08 «Право»
Спеціальність 081 «Право»**

м. Івано-Франківськ – 2019 р

Розроблено та внесено: Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Розробники програми: к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінального права
навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника Кернякевич-Танасійчук Юлія
Володимирівна

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри кримінального права (Протокол
№ 11 від 28 травня 2019 року)

Затверджено Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту
(Протокол № 11 від 25 червня 2019 року)

Діяльність вітчизняних і закордонних установ і організацій свідчить про необхідність знань і навичок в галузі кримінально-виконавчого права. З розвитком України як правової держави ці питання набувають все більшої значимості. Тому на етапі реформування національного законодавства набуває практичного значення питання впровадження нових засобів у процесі перевиховання і ресоціалізації засуджених.

Метою вивчення курсу є формування системи знань про кримінально-виконавче право, набуття практичних навичок у розв'язанні проблемних питань, вироблення вмінь щодо правильного застосування норм кримінально-виконавчого законодавства

Для ефективного засвоєння змісту дисципліни передбачено дидактичну систему підготовки студентів з такими видами занять: лекції, семінарські заняття, написання рефератів і наукових робіт, тестування, та ін. Зворотний зв'язок реалізується через поточний, проміжний та підсумковий контроль у формі модулів та іспиту. Для активізації самостійної навчально-творчої діяльності студентів пропонується використання кредитно-модульної технології.

Основні завдання вивчення дисципліни „Кримінально-виконавче право”.

Після вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- зміст кримінально-виконавчого законодавства;
- нормативно-правові акти, що стосуються кримінально-виконавчих правовідносин;
- практику застосування кримінально-виконавчого законодавства.

По закінченні вивчення дисципліни студенти повинні уміти:

- правильно тлумачити і застосовувати кримінально-виконавче законодавство;
- реалізовувати основні функції і принципи кримінально-виконавчого законодавства;
- правильно визначати установи та органи виконання покарань, та їх призначення;
- аналізувати правове становище засуджених;
- правильно застосовувати різноманітні методи соціально-виховної роботи з засудженими.

Структурно-логічне місце курсу „Кримінально-виконавче право” в загальній програмі підготовки спеціалістів за фахом "Правознавство" - у складі фундаментальних дисциплін після загальної підготовки з вивчення дисциплін кримінально-правового циклу. Ця дисципліна є логічним продовженням дисциплін; "Кримінальне право", "Кримінальний процес" та ін.

Основними формами вивчення дисципліни і проведення поточного та проміжного контролю є: лекції, семінарські заняття, написання рефератів, тестування. Заключний контроль - залік.

ПРОГРАМА КУРСУ

Загальна частина.

Кримінально виконавче право: загальна характеристика.

Поняття та зміст кримінально-виконавчої політики України. Кримінально-виконавче право: предмет і метод правового регулювання, система норм і принципів. Система кримінально-виконавчого права. Загальна і особлива частини кримінально-виконавчого права. Наука та курс кримінально-виконавчого права. Кримінально-виконавче право та суміжні галузі права, зв'язок і відмінність між ними.

Кримінально-виконавче законодавство: його соціальне призначення, джерела. Мета і завдання кримінально-виконавчого законодавства України. Поняття, зміст, структура і види норм кримінально-виконавчого права. Чинність кримінально-виконавчого закону в просторі і часі. Кримінально-виконавчі правовідносини та їх елементи. Зміст і особливості кримінально-виконавчих правовідносин.

Загальна характеристика періодів становлення та розвитку кримінально-виконавчої системи і законодавства України. Кримінально-виконавча система карального (допенітенціарного) періоду. Кримінально-виконавча система і законодавство філантропічного періоду. Кримінально-виконавча система і законодавство політичного періоду

Правовий статус засуджених в Україні.

Загальна характеристика правового статусу осіб, які відбувають покарання. Зміст правового статусу засуджених. Закріплення в законодавстві правового статусу засуджених. Права, законні інтереси засуджених. Право засуджених на особисту безпеку. Основні обов'язки засуджених.

Установи і органи виконання покарань.

Поняття виконання (відбування) покарання. Призначення та види установ і органів виконання покарань. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, його територіальні органи управління, уповноважені органи з питань пробації. Державна виконавча служба України. Військові частини, гауптвахти. Арештні доми. Виправні центри. Дисциплінарний батальйон. Виправні колонії. Виправні колонії мінімального рівня безпеки. Виправні колонії середнього рівня безпеки. Виправні колонії максимального рівня безпеки. Виховні колонії. Взаємодія установ і органів виконання покарань з іншими державними органами, які ведуть боротьбу зі злочинністю.

Нагляд і контроль за виконанням покарань.

Поняття і соціально-правове призначення контролю за діяльністю установ і органів виконання покарань. Парламентський контроль за діяльністю установ і органів виконання покарань. Прокурорський нагляд за діяльністю установ і органів виконання покарань. Судовий контроль за діяльністю установ і органів

виконання покарань. Відвідування установ виконання покарань. Соціально-правові засади участі громадськості в діяльності установ і органів виконання покарань. Участь спостережних комісій і служб у справах неповнолітніх в діяльності установ і органів виконання покарань. Традиційні форми участі громадськості в діяльності установ і органів кримінально-виконавчої системи.

Особлива частина

Кримінально-виконавча характеристика покарань, що не пов'язані з позбавленням волі.

Поняття, принципи, види покарань, що непов'язані з позбавленням волі. Порядок і умови виконання покарання у виді штрафу. Наслідки ухилення від сплати штрафу. Закінчення виконавчих дій,

Порядок і умови виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Порядок і умови виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Обов'язки уповноваженого органу з питань пробації щодо виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем роботи засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Обов'язки органів, які мають право анулювати дозвіл на заняття певними видами діяльності. Обов'язки засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Наслідки ухилення від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Порядок і умови виконання покарання у виді громадських робіт. Умови відбування покарання у виді громадських робіт. Обчислення строку покарання у виді громадських робіт. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді громадських робіт. Ухиленням засудженого від відбування покарання у виді громадських робіт.

Порядок і умови виконання покарання у виді виправних робіт. Умови відбування покарання у виді виправних робіт. Обчислення строку покарання у виді виправних робіт. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді виправних робіт. Порядок провадження відрахувань із заробітку засуджених до виправних робіт. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до виправних робіт.

Ухиленням засудженого від відбування покарання у виді виправних робіт.

Порядок і умови виконання покарання у виді конфіскації майна. Майно, що підлягає конфіскації.

Порядок і умови виконання покарання у виді обмеження волі. Місця відбування покарання у виді обмеження волі. Направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання. Обчислення строку покарання у виді обмеження волі. Права та обов'язки осіб засуджених до обмеження волі.

Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем роботи засуджених до обмеження волі. Обов'язки адміністрації виправного центру. Умови праці засуджених до обмеження волі. Медичне обслуговування та матеріально-побутове забезпечення засуджених до обмеження волі. Соціально-виховна робота із засудженими до обмеження волі. Участь засуджених до обмеження волі в самодіяльних організаціях. Порядок застосування заходів заохочення та стягнення до осіб, засуджених до обмеження волі.

Кримінально-виконавча характеристика покарань, що пов'язані з позбавленням волі.

Виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк. Загальна характеристика виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк. Особливості відбування покарання в установах різних рівнів безпеки. Позбавлення волі як юридична форма державного примусу. Зміст позбавлення волі як виду кримінального покарання. Соціальні та юридичні наслідки позбавлення волі.

Направлення засуджених до позбавлення волі для відбування покарання. Переміщення засуджених до позбавлення волі. Залишення в слідчому ізоляторі чи направлення у виправну колонію максимального рівня безпеки засуджених до позбавлення волі для роботи з господарського обслуговування. Тимчасове залишення засудженого в слідчому ізоляторі і переведення засудженого з арештного дому, виправного центру, дисциплінарного батальйону або колонії до слідчого ізолятора. Порядок прийняття засуджених до позбавлення волі до виправних і виховних колоній. Роздільне тримання засуджених до позбавлення волі у виправних і виховних колоніях.

Відбування засудженими всього строку покарання в одній виправній чи виховній колонії. Структурні дільниці виправних і виховних колоній. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці карантину, діагностики і розподілу. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці ресоціалізації. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці посиленого контролю. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці соціальної адаптації. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці соціальної реабілітації. Зміна умов тримання засуджених до позбавлення волі. Переведення засуджених до позбавлення волі.

Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді довічного позбавлення волі. Місця відбування покарання у виді довічного позбавлення волі. Права та обов'язки осіб засуджених до довічного позбавлення волі.

Виконання та відбування покарань неповнолітніми.

Особливості відбування покарання у виховних колоніях. Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до засуджених неповнолітніх. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення до засуджених неповнолітніх, та обсяг їх повноважень. Переведення засуджених із виховної колонії до виправної колонії. Залишення у виховних колоніях засуджених, які

досягли вісімнадцятирічного віку. Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених неповнолітніх.

Міжнародно-правові стандарти у сфері виконання та відбування покарань.

Сучасні теорії науки кримінально-виконавчого права в зарубіжних країнах. Пенітенціарні системи в сучасних зарубіжних країнах. Особливості виконання покарань у європейських країнах, країнах СНД, США. Міжнародне співробітництво з проблем виконання покарань. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими.

РЕКОМЕНДОВАНІ ПІДРУЧНИКИ ТА НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ:

1. Автухов К. А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Харків: Право, 2015. 160 с.
2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України: підручник. Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 352 с.
3. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України: навч. посібник / за ред. проф. А. Х. Степанюка. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с.
4. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча політика України: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.
5. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча політика у сфері застосування праці засуджених до позбавлення волі. *Політика в сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та прикладні проблеми*: монографія / за заг. ред. проф. П. Л. Фріса та В. Б. Харченка. Івано-Франківськ–Харків, 2016. С. 397–413.
6. Кримінально-виконавче право України: навчальний посібник / за ред. Т. А. Денисової. Київ: Істина, 2008. 400 с.
7. Кримінально-виконавче право: підручник / В. В. Голіна, А. Х. Степанюк, О. В. Лисодєд та ін.; за ред. В. В. Голіни і А. Х. Степанюка. Харків: Право, 2015. 392 с.
8. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / О. М. Литвинов, А. Х. Степанюк, І. С. Яковець, К. А. Автухов, А. П. Гель, С. В. Лосич, Є. С. Назимко; за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
9. Кримінально-виконавче право України: підручник / В. М. Трубников, В. М. Харченко, О. В. Лисодєд та ін.; за ред. В. М. Трубникова Харків: Право, 2001. 384 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є. О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань: монографія. Харків: Право, 2013. 392 с.

Додаткова монографічна література та наукові статті в періодичних виданнях подані в посібниках для підготовки до семінарських занять та для самостійної роботи.